

Skupa's Daily no. 1

čtvrtek 13. června 2024

ZPRAVODAJ FESTIVALU PROFESIONÁLNÍHO LOUTKOVÉHO A ALTERNATIVNÍHO DIVADLA

Milé čtenářstvo zpravodaje,

těší nás, že jste do ruky vzali první číslo denního tisku 35. Skupovy Plzně, který k vám doputuje každý den po poledni a oblaží vás recenzemi, glosami a rozhovory dne předchozího. Můžete společně s námi dumat, reflektovat a filozofovat nad rozličnými otázkami umění. Jednou z nich se pro nás hned v úvodu festivalu stala záladná otázka, která se v současné kultuře četně vyskytuje v diskuzích týkajících se uměleckých soutěží. Má vůbec smysl v umění soutěžit? A co udělování cen, rozhodování odborné poroty o kvalitě inscenací či uměleckých děl, vůbec znamená?

Některá kulturní ocenění s sebou nesou i příslib finanční odměny (stejně tak podle webových stránek i Skupova Plzeň). Během letošního předávání cen Magnesia Litera Marek Torčík (Luxor Litera za prózu) ve svém projevu zdůraznil, jak nízká je ona finanční částka, a zároveň se o peníze rozdělil s nominovanými kolegy. V rámci pro-

slovu (nejen) tímto gestem upozornil, jak je udělování cen v jakémkoliv uměleckém oboru rozporuplné. Jde vlastně jen o chytrý umělecký marketing? O zviditelnění a zprostředkování umění veřejnosti? A proč by mezi sebou umělci měli soutěžit? Jak můžeme rozhodovat o vyšší či menší hodnotě uměleckého díla? Jaké parametry se k hodnocení využívají?

Většinově se v kulturním a divadelním prostředí diváci i odborná veřejnost shodují, že umění nelze rozdělovat do kolonek dobré a špatné, ač se tomu často většina z nás neubrání a někdy do nich rádi sklouzneme. Udělování cen a nominace v soutěžích jsou mnohokrát příležitostí, jak se zorientovat v nepřeberném množství tvorby, která každým rokem vzniká. Jak si vybrat, na co jít do divadla, aniž bychom museli procházet repertoár všech institucí, souborů a spolků. Jak si vybrat, co číst z české literatury, na co jít do kina, jak se navigovat v kulturním prostředí. Ceny a nominace mohou být skvělé pomocné berličky, které veřej-

nosti pomáhají hledat cesty k individuálnímu vkusu.

Umělcům zase ceny mohou pomoci získat finance (ne nutně přímo z cen samotných, ale například uvedením výhry do žádosti o grant) nebo proklesť cestu k dalším festivalům. Pořád ale zůstává otázka férovosti? Máme se smířit s tím, že udělování cen prostě nikdy nebude fér, protože záleží nejen na preferencích porotců, ale také na současné náladě a trendech v té či oné kulturní oblasti?

V rámci systému zaměřeného na produkt a výkon, v rámci finančních možností, které v kultuře máme, a v rámci informačního přehlcení, je koncept udělování cen logickou možností, která mnohé přináší a mnohé limituje. Nejdůležitější ale zůstává fakt, že jsme schopni o těchto systémech mluvit, uvažovat, zpochybňovat je a zamýšlet se nad novými možnostmi.

Alexandra Ratajová

JAKUB HORA: V LETOŠNÍM ROCE JDE O POMĚRNĚ ROZMANITOU KOLEKCI

Začátek 35. ročníku Mezinárodního festivalu loutkového a alternativního divadla SKUPOVA PLZEŇ 2024 by se neobešel bez rozhovoru s ředitelem a jedním ze členů dramaturgické rady Jakubem Horou. V kontextu loutkového divadla i města Plzeň je Jakub známý především jako ředitel Divadla Alfa (od roku 2015). Osm let strávil v Naivním divadle Liberec, byl ředitelem největšího festivalu animovaného filmu u nás (AniFest, dnes Anifilm) a působil i v pražském divadle Alfred ve dvoře. Čím bude letošní ročník specifický? Na jaké zahraniční tvůrce se mohou návštěvníci těšit? Na jaký program se Jakub nejvíce těší?

V letošním roce je na programu několik zahraničních produkcí. Jakým způsobem jsou zahraniční soubory vybírány? Jde o umělce, se kterými se s Alfou setkáváte na zahraničních výjezdech? Podařilo se s nějakou zahraniční institucí za ty roky navázat trvalejší spolupráci?

V letošním roce jde o poměrně rozmanitou kolekci. První část zahraničních souborů tvoří divadla, která jsou zapojena do „evropského“ projektu Connect Up. Další část zahraničního programu tvoří výběr inscenací, které máme možnost vidět na jiných mezinárodních festivalech. Sem patří například *UBU* Nevilla Trantera, který letos ohlásil, že končí s živým vystupováním a jsme moc rádi, že jsme ještě stihli být v sérii jeho posledních představení. Zvláštní částí je asijská sekce, která letos zahrnuje tři inscenace z Koreje a projekty z Taiwanu a Indonésie. Tyto unikátní soubory jsme mohli pozvat díky kontaktům, které jsme nasbírali při našich cestách do zahraničí.

Skupova Plzeň letos představí několik dramaturgických linií. Jedna z nich je například Connect Up zaměřená na mladistvého diváka. Mohl bys jenom stručně linii představit a přiblížit čtenáři, co ho během následujících dní čeká?

Connect Up je projekt 14-ti evropských divadel a institucí, které vzájemně propojují svou činnost v oblasti divadelní tvorby, lektorských programů a interpretace divadelních představení. Na Skupově Plzni uvidí diváci koprodukční představení divadel z Polska, Ukrajiny, Chorvatska, Izraele, Slovinska a Srbska. Dále probíhá celodenní program divadelní mediace a lektorství a několik debat, kterých se účastní studenti, herci, lektori i režiséři.

V kulturním prostředí se momentálně skloňuje otázka, zda má v profesionální umělecké sféře soutěž své místo (např. Magnesia Litera, Česká taneční platforma aj.). Co motivace „výhry“ účastníkům přináší a jak ovlivňuje loutkářský obor?

No, jsme už jedni z mála. Výhodou soutěže je, že dochází k nějakému srovnání, výstupu, který mapuje českou a slovenskou tvorbu posledních let

a je zdokumentovaný. A samozřejmě soutěž přináší radost vítězům a trochu smutku těm, kteří si ceny neodnesli. Osobně nepovažuji ocenění za klíčové hledisko pro stanovení kvality inscenace, ale dokud máme prostředky na udělení ocenění, pak soutěž určitě udržovat budeme.

Kolem loutek se pohybuješ kariérně už dlouho. Co tě na nich pořád baví a čím tě ještě překvapují?

Hlavně mě baví neskutečné spektrum možností, jakými se dá loutka či objekt použít.

Na co se nejvíc těšíš ty osobně? Je něco, čím pro tebe letošní ročník vyniká?

Těším se na korejské soubory, které mají velmi specifický styl pro humor. A na představení *Kazu* francouzské loutkářské a divadelní skupiny Single Diesel.

Ema Šlechtová

EMPATIE V KAŽDÉM VĚKU

U inscenací věnovaných mladému divákovi je výzvou zkoušet na ně nahlížet optikou cílové skupiny. Opravdu dokážou k teenagerům promlouvat, nebo zůstávají u úhlu pohledu dospělých, kteří také mají nějakou představu (často nepřesnou) o tom, co mladistvé zajímá a trápí? Chorvatsko-izraelská inscenace *Wildfire* mi okamžitě asociovala americký netflixový seriál *Never Have I Ever*, ve kterém se hlavní postava Devi vyrovnává s náhlou smrtí otce, zatímco se snaží zorientovat ve světě romantických vztahů, středoškolské hierarchie a přijímacích řízení na prestižní vysoké školy. Jedním z projevů traumatické zkušenosti ze ztráty rodiče jsou, stejně jako u divadelní *Caroline*, záchvaty vzteku, které oběma hrdinkám komplikují rodinné a kamarádské vztahy. Seriál *Never Have I Ever* mě oslovil především svou znatelnou snahou komunikovat citlivá témata pozorně a bez zesměšňování jakýchkoliv emocí. To se bohužel inscenaci *Wildfire* úplně nedaří.

Abych byla férová, herečka Ena Jagec se s nelehkým úkolem ztvárnit dvacíetiletou výbušnou dívku vypořádává s grácií. Na to, že je její výkon psychologický a činoherní, nevyvolává „cringe“. Zvláštní roli sehrály titulky, které nebyly doslovné, ale pouze shrnovaly základní situace (s občasným překladem přímé řeči). Tenhle typ neosobního komentáře vlastně nechtěně vyvolal dojem, že se jakýsi dospělý pozorovatel dívá na prožívání *Caroline* svrchu a trochu ji shazuje. Samozřejmě chápu, že zájezdní formát není normou. Ale právě tenhle pocit, že z dospělého úhlu pohledu je to, co *Caroline* zažívá, trochu směšné, se do inscenace několikrát vplížil. Jednak skrze dospělé postavy babičky, tatínka a výchovné poradkyně (mimo chodem by mě zajímalo, který pedagog či psycholog by poslal dítě s agresivními

záchvaty na hodiny karate), které *Caroline* shazují, druhak tím, že je celá inscenace dost groteskně vystavěná. Což není špatně, jenom se zesměšňující princip promítá i tam, kde vyznívá až necitlivě. Naštěstí inscenace vrcholí tím, že tatínek *Caroline* vyjádří, že ji přijímá takovou, jaká je, což je díky bohu hlavní sdělení, které si potenciálně mladý divák ze sálu odnáší. Tímto textem se vlastně snažím říct jen to, že zvýšená empatie a sebereflexe je dle mého názoru při komunikaci s osobnostmi, která se teprve formuje a mapuje své hranice, stěžejní. A že respekt k emocím druhého se jako společnost ještě musíme hodně učit.

Ema Šlechtová

HRA NA AMAZONKY

Přicházím do velkého sálu Moving station, přede mnou půlkruh ohraničený visícími plátny, v něm je rozprostřené a zavěšené další. Pod ním tuším nábytek a lidská těla. Ty se začínají pohybovat a jako první vylézá dívka — Amazonka, jako vzbouřený muzejní exponát, předmět z pozůstalosti, možná dávná nechtěná vzpomínka. K ní se připojují další tři ženy různých věků a vytváří tak mezigenerační skupinu, sesterstvo.

Inscenace *Amazonky*, která vznikla v koprodukcí slovinského Lutkovo gledališče Ljubljana a srbského Kragujevac Children Theatre, o sobě píše jako o divadelní archeologii. Představuje publiku starořecké příběhy a záznamy o Amazonkách, které se vyprávějí, často je herečky fyzicky ilustrují, nakládají divákům obrovské množství informací a zajímavostí. Chvilími přechází až do projevu podobného přednášce. To vše ve mně vyvolávalo spíš pocit zavalení, dlouhého proudu ubíhajícího po povrchu stále dál, než že bych se společně s nimi prokopávala hlouběji a hlouběji a odrývala netušené vrstvy mýtů a Amazonek jako tématu. Nesoulad přítomných předmětů — rekvizit, archaicky působících i zářivě nových, k zavalení a zmatení přispíval. Proč nám o Amazonkách tolik vypráví? V čem je inspirují? A co to tedy může znamenat pro nás?

Odpovědi probleskovaly skrze kupy slov, v momentech ztišení, ve chvílích, kdy jsme mohli pozorovat herečky, jejich vzájemné pohledy, jemné dotyky nebo usilovný běh či mlácení kládíkem. Matka a dcera, babička a vnučka, zároveň i kamarádky, přítelkyně, souputnice. Ale v čem? Takové momenty naznačovaly něco daleko hlubšího než hraní si na lov a bitvy. Potenciál jejich společného bytí a dynamiky vztahů ale působil svázaně textovým obsahem, poučením, možná i nacvičenými pohyby. Provolávaná svoboda a nezávislost se pak stávala vyřčeným klišé spíš než znovu odkrytou realitou.

Eliška Peřichová

JAK KAŠPÁREK SE ZBOJNÍKEM PŘEMOHLI DRAKA, ALE NE STEREOTYPY

První festivalový večer otevřelo představení koprodukčního projektu Divadla DRAK a Bratislavského bábkového divadla *Zapsaný spolek českých a slovenských loutkářů uvádí: Kašpárek a zbojník*. Inscenace vznikla ke 30. výročí rozpadu Československa a dle anotace „se snaží reflektovat mimořádný fenomén, jímž je ojedinělá blízkost dvou národů, které na 75 let spojily svůj historický vývoj a která nejspíš nemá ve světě obdoby.“ Zmíněnou blízkost inscenace zobrazuje prostřednictvím vztahu dvou archetypálních československých loutek. Češi a Slováci mají totiž (mimo jiné) společný mezník roku 2016, od kterého je na seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO zapsáno české a slovenské loutkářství. Příběh tak sleduje vztah české loutky Kašpárka a slovenské loutky zbojníka. Ty se seznámí v temném slovenském lese, kde zbojník naučí Kašpárka svému řemeslu, vyváznou spolu jen o vlásek šibenici, aby se dostali se do české

ladovsky idylické krajinky, kde se jim podaří porazit čtyřhlavého draka.

Jednoduchý příběh je opravdu dobře řemeslně zpracovaný. Inscenační tým střídá scény, které působí bez nadsázky majestátně, scénami, které se soustředí na nejmenší detaily. Herci začátkem diváka uvedou do atmosféry výborně zvládnutým živým zpěvem za doprovodu tradičních nástrojů, aby ho pak nechali sledovat pociťově delší scénu, při níž marionety sedí kolem iniciačního ohně, který se Kašpárek zdráhá přeskochit. Potěší také velké množství vtipů s odkazy na české a slovenské kulturní fenomény, kdy si například zbojník nechává od Kašpárka vysvětlit, kdo že se to potkal u Kolína a jak to má vlastně Rumcajs s loupením. Předvídatelným se ale stává samotný vztah loutkových protagonistů. Zbojník je sice charakterizován jako nebojácny a spravedlivý, ale beroucí se až komicky vážně. Kašpárek je naopak zbabělec, který zbojníka při první příležitosti udá, svou vychytralostí ho ale zase před oprátkou na poslední chvíli zachrání. Draka posléze zvládnou porazit až společnými silami, tedy spojením „slovenské“ odvahy a „české“ vychytralosti. Předvídatelnost příběhu sama o sobě

není nutně problém. Za problematický však považuji způsob, jakým je této předvídatelnosti dosaženo. Tedy, že zmíněná dynamika postav vychází ze stereotypů, které jsou dále v inscenaci (i mimo práci s marionetami) rozehrávány v dalších a dalších humorných scénách. Vnímám ale ještě významný rozdíl v tom, kdy čeští a slovenští tvůrci útočí na svoje krajany, a kdy staví humor na stereotypch o národech jiných. Toho se bohužel dopouští při zobrazení grófa a jeho ženy, které doprovází teatrální maďarština a vtipy o uzeninách. Nakonec i celá spolupráce českých a slovenských loutkářů, jež rámuje celý fikční příběh, pohoří na tom, že „Češi neumí brát nic vážně“ a „Slováci všechno berou příliš vážně“. Tím inscenátoři nevyhnutelně připomenou zmiňované výročí rozpadu Československa, což působí, jako by se to celé před třiceti lety stalo proto, že si čeští kašpárčí a slovenští zbojníci prostě příliš nerozuměli.

Kristýna Vinařová

TOMÁŠ JARKOVSKÝ: PŘÍBĚH ROZCHODU POŘÁD REZONUJE

Tomáše Jarkovského asi není nutné na loutkovém festivalu představovat, natož v Plzni. Když zrovna nevede Divadlo DRAK, hostuje v režijně-dramaturgickém tandemu s Jakubem Vašíčkem v Divadle Alfa. Jejich inscenace sklízí úspěchy na domácí i zahraniční scéně. Festivaloví diváci měli včera šanci vidět oceňovanou inscenaci *Zapsaný spolek českých a slovenských loutkářů: Kašpárek a zbojník*, která vznikla v koprodukcí Divadla DRAK a Bábkového divadla Bratislava. Rozhovor vedeme telefonicky, protože Tomáš je skutečně vytížený a momentálně networkuje ve Stuttgartu.

Inscenace *Zapsaný spolek českých a slovenských loutkářů uvádí: Kašpárek a zbojník* od své premiéry sklízí velký divácký úspěch, objevila se snad na všech loutkových festivalech a získala Cenu Erik. Čekal jste takový úspěch? Jak si ho sám pro sebe vysvětlujete?

Takový úspěch jsme opravdu nečekali. Asi se sešlo více okolností. Inscenace vznikla při příležitosti výročí rozpadu Československa, je hodně loutkářská, pracuje s tradičním marionetovým divadlem a trošku předstírá, že je takovým obrozeneckým kouskem. Zároveň jak naši, tak bratislavští herci loutky velmi dobře vodí, což je také vzácné.

Ptala jsem se návodně i proto, že mám pocit, že jde hodně o otázku Čechů a Slováků, mezi kterými panuje spor i sounáležitost.

Příběh rozchodu pořád rezonuje. Mladší generace si sice společný stát už nepamatují, znají ho akorát z hodin dějepisu, ale právě sounáležitost a blízkost je pořád zřetelná. Umělý konstrukt společného státu vytvořil

něco, co je živé i dávno potom, co zanikl. Pro nás byla tahle zvláštní situace inspirací pro příběh, ale úspěch inscenace je asi dokladem toho, že to tak opravdu je.

O víkendu jste dokončili první část zkoušení česko-japonského koprodukčního projektu ČÁSLAVSKÁ – TOKIO – 1964 tady v Plzni v Divadle Alfa. Můžete čtenáři přiblížit, na co se může v září těšit? A jak vůbec česko-japonská spolupráce funguje?

Oslovil nás Jakub Hora s tím, že by rád připravil česko-japonský koprodukční projekt, pro který jsme společně hledali téma. Na popud Martiny Hartmannové (herečky Divadla Alfa) jsme se začali zabývat příběhem Věry Čáslavské, který se ukázal být v jistém slova smyslu ideálním námětem pro takovou spolupráci. Zájem české a japonské kultury o sebe navzájem je překvapivě poměrně silný na to, jak jsou si vzdálené, a úspěch Věry Čáslavské v Tokiu s tím má co dočinění. Dokázala Japonce skutečně okouzlit a Japonsko zase ji. Navíc 60. léta v Japonsku byla něčím podobná těm našim, v obou státech docházelo k pozvolnému otevírání se světu (čemuž měla olympiáda v Tokiu mimo jiné sloužit), proměně společnosti, a přicházela vlna optimismu. Rokem 1968 se jejich trajektorie sice rozešly, ale v 90. letech Věra Čáslavská doprovázela Václava Havla na jeho první cestě do Japonska a kontakt byl obnoven. Inscenaci, která je dvojjazyčná, vnímáme opět jako prostředek vzájemného poznávání se a porozumění si.

Ve své tvorbě se často věnujete divadlu pro mladistvé. Naposled v inscenaci *Válka světů* (premiéra květen 2024). I Skupova Plzeň se letos v jedné ze svých dramaturgických linií soustředí na *Connect Up*, mezinárodní projekt věnovaný mladému divákovi. Co vás na teenagech zajímá a proč považujete za důležité s nimi divadelně promlouvat?

Z hlediska divadelního provozu jde o diváckou skupinu, která je stejně důležitá jako každá jiná, ale v minulosti z pozornosti vypadávala, čímž divadlo přicházelo o budoucí diváky. Je dobře, že se situace mění. Z hlediska tvorby jsou pro nás teenageři inspirativním partnerem v tom, že už mají bohatou kulturní i životní zkušenost. Procházejí iniciací, redefinují si vztah ke světu, k autoritám a k sobě navzájem. My se snažíme pro ně iniciační témata hledat a tím jim nabízet divadlo jako něco, co v jejich životě může hrát významnou roli a saturovat jejich potřeby. Zároveň jako publikum nelpí tolik na konvencích a komunikace jeví ště a hlediště je bezprostřední, podobně jako u divadla pro děti.

V kulturním prostředí se momentálně skloňuje otázka, zda má v profesionální umělecké sféře soutěž své místo (např. Magnesia Litera, Česká taneční platforma aj.). Co motivace „výhry“ účastníkům přináší a jak ovlivňuje loutkářský obor?

Pragmatickou odpovědí je, že každá cena nebo nominace představuje výborný marketingový nástroj. Jinak asi panuje shoda, že soutěžení v umění je nesmyslné a banální. Pro nás je zajímavé, že v momentě, kdy si hodnotíme uplynulou sezonu a projdeme interní reflexí, což je důležité, nominace a ocenění pak pro nás mohou být potvrzením toho, že dobrý pocit z tvorby nebyl pouze naší představou. Je to dobrá zpráva a pomáhá i uvnitř divadla. Už vlastně jenom to, že se nějaká porota na naše inscenace jede podívat, je pro nás důležitý signál. Když se k cenám přistupuje takto, nemohou být nijak škodlivé.

Ema Šlechtová

V PONURÉ VÁLEČNÉ KRAJINĚ

Příběh dvou chlapců putujících světem zpustošeným válkou zinscenovalo divadlo Lutkovo gladiště Ljubljana. Adaptace románu Velký sešit maďarské emigrantky Agoty Kristof se na malém jevišti ve skromné scénografii zhmotňuje v drsné atmosféře 2. světové války, během níž dvojčata přežívají ve zničené vesnici. Většina obyvatel, které skrze malé chlapce potkáváme, postupně přichází o svou lidskost a duši. Zbídačené osoby se zhmotňují ve starých špinavých látkách, které tvoří většinu scénografie a zobrazují jak prostředí vesnice, tak jednotlivé postavy. Dva herci šikovně namotávají a animují kusy hadrů a vytvářejí z nich hlavy, prázdné tělesné schránky i pohlavní orgány, které ožívají a dravě komunikují zvířecím jazykem častěji než lidským. Jako lidé, které žene hlad, samota, chudoba, smrt a neštěstí.

Dva bratři jsou v inscenaci jedinými dřevěnými, tedy solidními, loutkami, jedinou konstantou, které se jako diváci držíme. Herci je často odhazují a zacházejí s nimi hrubě, stejně tak jako svět kolem nich. Více než jednotný příběh představení zprostředkovává syrovou atmosféru válečného stavu v okupované vesnici a schopnost války měnit lidské charaktery. Což je v dnešním geopolitickém kontextu silná zpráva, pocit bezmoci a utrpení k divákovi bez pochyby doléhá. Bohužel chvílemi inscenace působí, jako by se tvůrci opravdu snažili divákovi předat kompletní příběh románu, ale vybrali pro to konkrétní situace poněkud nešikovně. Z jednotlivých útržků například divák pochopí, že chlapci žijí se svou babičkou nebo že se spřátelí s prostitutkou, kterou farář znásilní a oni ho pak mohou vydírat. To v celkovém kontextu magicko-realistického narativu není problém, ale v závěru se bratři setkávají se svou těhotnou

matkou, dozvíme se, že farářovi nosí pravidelně dřevo, do kterého možná ukryly výbušniny, a inscenace najednou rozkrývá velmi pečlivý realistický narativ, kterého si divák neměl šanci všimnout. Například také fakt, že se děj odehrává v jedné vesnici a není putováním, jsem se dočetla až z anotace ke knize. Možná jde jen o moji nepozornost, ale zdálo se mi, že jsou v příběhu slepá místa, která zkrátka měla být ještě zasazena do dramaturgie. I přesto mě však inscenace okouzila jak schopnostmi herců, tak drsným poetickým duchem.

Alexandra Ratajová

V KULTURNÍM PROSTŘEDÍ SE MOMENTÁLNĚ SKLOŇUJE OTÁZKA, ZDA MÁ V PROFESIONÁLNÍ UMĚLECKÉ SFÉRE SOUTĚŽ SVÉ MÍSTO (NAPŘ. MAGNESIA LITERA, ČESKÁ TANEČNÍ PLATFORMA AJ.). CO MOTIVACE „VÝHRY“ ÚČASTNÍKŮM PŘINÁŠÍ A JAK OVLIVŇUJE LOUTKÁŘSKÝ OBOR?

Shodou okolností jsem byl letos i v jedné z porot Magnesie Litery (té překladové) a myslím, že tam je ta debata ještě trochu složitější, ale otázce rozumím. Ovšem to, že cen je moc a měly by se nějaké zrušit atp., to slychám různou měrou po celá léta, co se v oboru pohybuju, a myslím si pořád to samé: žádná cena ještě nikdy nikomu neublížila, jsou to z principu dobré zprávy; dělají-li se dobře, můžou na něco podstatného upozornit diváky, kteří by si toho třeba jinak nevšimli, nebo zkrátka jen strvdí nějakou výjimečnou hodnotu – a dělají-li se špatně, i tak můžou oceněné jenom potěšit. Myslím taky, že leckdy můžou ceny pomoci divadlům v očích zřizovatelů či donátorů, a to samo o sobě vůbec není málo. Jsou-li ceny anketní a mají-li ambici pokrývat nějaké poměrně široké pole (jako jsou Ceny divadelní kritiky, ale v menším měřítku i Erik), je vždycky otázka, nakolik jsou výsledky relevantní a nakolik třeba dílem zvýhodnění hodně viditelných kousků nebo divadel či tvůrců, co jsou aktuálně v kurzu. Pokud jsou ceny výsledkem práce poroty sledující nějaký jasně vymezený okruh inscenací, jako je to třeba na festivalech jako Skupova Plzeň, pak ta výpovědní hodnota může být, myslím, celkem slušná. Na

Skupově Plzni je potom dost uklidňující, že se neudílí žádná hlavní cena, že tenhle festival nejde vyhrát, že jsou ty individuální ceny prostě jen prostředkem, jak sdělit dobrou zprávu. A já na sdělování dobrých zpráv docela hodně věřím – tak se na to celé dost těším.

Michal Zahálka

Soutěžení v uměleckých disciplínách je jistě ošidné, nemají žádná exaktně měřitelná kritéria a výsledky se opírají výhradně o erudici, zkušenosti, ale i vkus těch, kdo ceny udělují. Osobně jako častá členka porot doufám, že udělení ceny laureáta potěší, bude ji brát jako poklonu své práci a motivaci pro další tvorbu. Může se stát, že mu cena pomůže k otevření cesty do zahraničí nebo k práci na nových projektech, ale zase na druhou stranu bych ceny nijak „nepřeceňovala“. Obor jako celek jistě neovlivňují a může se úplně klidně stát (ale doufám, že se nám to nestane), že porotě mezi prsty proklouzne inscenace, která se s odstupem času ukáže jako naprosto zásadní pro další vývoj. Myslím, že nikdo z účinkujících sem nejede primárně s motivací vyhrát festivalovou cenu, ale spíš se setkat s ostatními, zhlédnout jejich práci a strávit společně čas debatami a nebo vymýšlením nových projektů. Finálové rozdělování cen je jen takovou třešničkou na dortu a signálem pro veřejnost, že jsou v českém loutkovém divadle skvělé počiny, které stojí za pozornost.

Kateřina Dolenská

Soutěžení v jakýchkoli uměleckých oborech je pro mě rozporuplné téma, a to od dětských soutěží základních uměleckých škol až po přehlídky jako je například Česká taneční platforma. Přestože může být výhra motivací, nemyslím si, že by tato motivace mohla sama o sobě posouvat a prohlubovat uměleckou tvorbu. Pokud jde však o vyjádření subjektivního uznání od porotců a individuálního ocenění prá-

ce umělců, tak jako je tomu právě na Skupově Plzni, nemám se soutěžením problém.

Jan Čtvrtník

Princip soutěžení má divadlo zakódovaný ve svých genech, provází ho prakticky od (nám známých) dob, kdy ve starém Řecku vzniklo... A v různých etapách vývoje se tento princip stal součástí i dalších uměleckých oborů. Neumím odpovědět na to, co motivace „výhry“ přináší samotným účastníkům klání – to přísluší právě jim. Ale nahlíženo optikou médií, v jejichž světě se pohybují od svých studentských dob, jsou ceny sakra důležitou pomůckou, jak veřejnost (laickou i odbornou) upozornit na to, že se NĚKOMU podařilo vytvořit něco MIMOŘÁDNÉHO!!! Dnes, kdy se každý druhý blogger či youtuber pasuje na arbitra elegance, jsou podobné záchytné body možná ještě důležitější než kdy dřív... Zatím jsem nikde nenašel přesvědčivé argumenty, proč by právě umělci měli na soutěžení rezignovat...? Takovou cestu pokládám za klasickou cimrmanovskou slepou uličku, jejíž (ne)smysl lze vysledovat na příkladu z oblasti vizuálního umění, kde se Cena Jindřicha Chalupeckého po třech desetiletích začala namísto jednomu konkrétnímu tvůrci (ne)udělovat laureátské skupině... A za speciální analýzu – možná, že by na to kápl i nějaký ten grant – by určitě stálo zjištění, kolik z těch zásadových odpůrců uměleckého klání patří mezi nadšené fanoušky sportovní – od hokeje přes atletiku a fotbal až po olympiádu...

Zdeněk A. Tichý

Program

Čtvrtek 13. června 2024

9:30 / DDivadlo ALFA, zkušebna / Pětkrát kolem světa

10:30 / Divadlo ALFA, velký sál / GPS

11:00 / Moving Station / KYTICE VOL. 2

12:30 / 15:00 / Divadlo ALFA, malý sál / LOUSKÁČEK, Zeleninový balet

16:30 / Moving Station, malý sál / PINOCCHIO GUILLERMA DEL TORA – FILMOVÁ LOUTKA PINOCCHIA

17:30 / Divadlo Alfa, zkušebna / BLUDNÝ HOLANĎAN, ZAMRZLÝ OCEÁN

18:45 / Moving Station / Pohádka pro odvážné

20:00 / Divadlo Alfa, velký sál / ČAROSTŘELEC

21:30 / Divadlo Alfa, stan / PUNCH A JUDY

Skupa's Daily 2024 – Zpravodaj festivalu Skupova Plzeň 2024 vydává Divadlo Alfa – příspěvková organizace, Rokycanská 7, 312 00, Plzeň.

Redakce: Ema Šlechtová (šéfredaktorka), Alexandra Ratajová (šéfredaktorka), Kristýna Vinařová, Eliška Peřichová, Lukáš Horn, Jan Křeček, Lucie Pangracová (sazba). Texty neprochází jazykovou korekturou.